

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра української літератури і компаративістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
на навчальній роботі

О.Б.Жильцов
2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Функціональна поетика»

Галузь знань: 0203 Гуманітарні науки
Спеціальність: 8.02030305 Літературна творчість
Освітня програма: Літературна творчість

Інститут філології

2016-2017 рік

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Національний відділ моніторингу якості освіти	
Протокол № <u>2598</u>	
<i>Жильцов</i> (підпис)	(привласнює, вивчає)
« » 20 <u>16</u> р.	

Робоча програма з навчальної дисципліни «Функціональна поетика» для студентів за галуззю знань 0203 Гуманітарні науки, спеціальність: 8.02030305 Літературна творчість освітня програма: Літературна творчість.
2016 року – 26 с.

Розробники: Кудряшова Оксана Валентинівна, к.філол.н., доцент кафедри української літератури і компаративістики.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української літератури і компаративістики

Протокол від “30” серпня 2016 року № 1

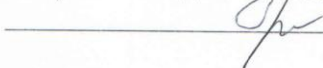
Завідувач кафедри української літератури і компаративістики

 (Бровко О. О.)

Структура програми типова

Години відповідають робочому навчальному плану

Заступник директора Інституту філології
з науково-методичної та навчальної роботи

 (Заяць Л.І.)

© КУБГ, 2016 рік
© Борисенко К.Г., 2016 рік
© Кудряшова О.В., 2016 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	5
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	8
II. Тематичний план навчальної дисципліни	9
III. Програма блоку дисциплін «Функціональна поетика»	10
Програма дисципліни «Теорія віршування»	
<i>Змістовий модуль I.</i>	10
Програма дисципліни «Теорія поетичної мови»	
<i>Змістовий модуль II.</i>	10
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Функціональна поетика»	12
V. Плани семінарських занять	13
VI. Система поточного та підсумкового контролю	21
VII. Методи навчання	24
VIII. Методичне забезпечення курсу	24
IX. Питання до екзамену	25
X. Рекомендована література	

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма визначає обсяги знань, які повинні опанувати студенти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Функціональна поетика», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Як відомо, віршована мова є дуже складним явищем, що має унікальні художні можливості для зберігання та передачі інформації. Віддзеркалюючи модель реального світу, поетичний світ співвідноситься з ним досить складним чином. Справжній науковий підхід до вивчення стилю поетичного твору – це розгляд вірша як мовного явища, що підлягає всім правилам певної мови і водночас – специфічним правилам організації поетичної структури (графіці, метричним нормам, підпорядкованості на фонологічному, римовому, лексичному та ідейно-композиційному рівнях). Курс «Функціональна поетика» («Теорія віршування» та «Поетична мова») покликаний закріпити сформований світогляд філолога, тому **метою** його вивчення є оволодіння навичками аналізу віршованого твору з обов'язковим опрацюванням їх на практиці.

Завданнями курсу є :

- поглибити теоретичні знання студентів щодо структури вірша і особливостей різних систем віршування;
- ознайомити студентів з найбільш сучасними та продуктивними методами аналізу віршованого твору;
- допомогти оволодіти практичними навичками цілісного багаторівневого аналізу, що не дозволяє відривати поетичний зміст від конкретних форм утілення їх в індивідуальному авторському слові;
- сприяти творчому використанню отриманих знань.

Місце курсу в системі мистецтвознавчих, гуманітарних, філософських та інших дисциплін.

Міжпредметні зв'язки. Курс «Функціональна поетика» спирається на курси «Вступ до літературознавства», «Історія української літератури», «Методи і методика літературознавчих досліджень», використовує поняття філософії, естетики, потребує звернення до психології.

Під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти **набувають уміння та навички:**

Вимоги до знань студентів

Студент повинен знати :

- визначення термінів, необхідних для грамотного аналізу та опису явищ, що ці терміни позначають;
- історію розвитку українського, російського та західноєвропейського вірша (англійського, німецького та французького);

- основні монографії відомих учених;
- основні концепції аналізу творів;
- ступені цілісного аналізу.

Вимоги до умінь і навичок студентів.

Студент повинен вміти:

- визначати жанрові та композиційні особливості художнього твору;
- розглядати особливості художнього твору в контексті загальних літературних процесів, індивідуальних стилів та методів;
- бачити в різних елементах художнього твору втілення його загальної ідеї, його змістовного багатства;
- робити правильні висновки на стадії узагальнюючої інтерпретації твору;
- трактувати художній твір, користуючись основними способами цілісного аналізу;
- робити письмовий аналіз поезії у вигляді оригінальних наукових праць малих форм (доповідь, стаття).

Студент повинен володіти навичками

- філологічного аналізу і вміти застосовувати отримані теоретичні в процесі практичного аналізу;

при висвітленні окремих питань студент має дати коментар. Вивчення студентами навчальної дисципліни «Функціональна поетика» завершується комплексним екзаменом.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни «Функціональна поетика» 150 год., з них: 16 год. – лекції, 16 год. – семінарські заняття, 80 год. – самостійна робота, 8 год. – модульний контроль, семестровий контроль – 30 год.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни «Теорія віршування» 60 год., з них: 8 год. – лекції, 8 год. – семінарські заняття, 40 год. – самостійна робота, 4 год. – модульний контроль.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни «Теорія поетичної мови» 60 год., з них: 8 год. – лекції, 8 год. – семінарські заняття, 40 год. – самостійна робота, 4 год. – модульний контроль.

**СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Предмет: художні тексти

Курс:	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>5 кредитів</i></p> <p>Змістові модулі: <i>«Теорія віршування» - 2 модулі; «Теорія поетичної мови» - 2 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>«Функціональна поетика» 150 год.</i></p> <p>Загальна кількість годин: <i>150 годин</i></p>	<p>Шифр та назва напрямку <i>0203 «Гуманітарні науки»</i></p> <p>Шифр та назва спеціальності: 8.02030305 Літературна творчість</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>«магістр»</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 2.</p> <p>Семестр: 1.</p> <p>Аудиторні (контактні) заняття: 32 з них: Лекції (теоретична підготовка): <i>16 годин</i> Семінарські заняття: <i>16 годин</i></p> <p>Самостійна робота: <i>80 год.</i></p> <p>МК: <i>8 год.</i></p> <p>Семестровий контроль: <i>30 год.</i></p> <p>Вид контролю: <u>екзамен</u></p>

**II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН БЛОКУ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
«ФУНКЦІОНАЛЬНА ПОЕТИКА»**

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин								
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль	Семестровий контроль
«ТЕОРІЯ ВІРШУВАННЯ» Змістовий модуль I. Віршування в літературознавстві										
1.	<i>Системи віршування. Перехідні системи.</i>	14	4	2		2		10		
2.	<i>Строфіка неканонізована і канонізована</i>	14	4	2		2		10		
3.	<i>Інтонційна структура. Звукові фігури повтору</i>	14	4	2		2		10		
4.	<i>Цілісний аналіз віршованого твору.</i>	14	4	2		2		10		
	<i>Модульна контрольна робота № 1</i>	2							2	
	<i>Модульна контрольна робота № 2</i>	2							2	
	Разом	60	16	8		8	4	40	4	
«ТЕОРІЯ ПОЕТИЧНОЇ МОВИ» Змістовий модуль II. Поетична мова										
1.	<i>Розмовна, літературна й поетична мова, їх єдність та відмінність. Поетична лексика.</i>	14	4	2		2		10		
2.	<i>Поетична семантика та поетичний синтаксис.</i>	14	4	2		2		10		
3.	<i>Структуралісти. ОПОЯЗ. Празький лінгвістичний гурток.</i>	14	4	2		2		10		
4.	<i>Теорія мови О.Потебні.</i>	14	4	2		2		10		
	<i>Модульна контрольна робота № 3</i>	2							2	
	<i>Модульна контрольна робота № 4</i>	2							2	
	Разом	60	16	8		8	4	40	4	
	Разом	30								30
	Разом за навчальним планом	150	32	16	-	16	8	80	8	30

III. ПРОГРАМА БЛОКУ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН «ФУНКЦІОНАЛЬНА ПОЕТИКА»

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ВІРШУВАННЯ» ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Лекція 1. *Системи віршування. Перехідні системи (4 год.).*

Історія розвитку метричних систем. Античне віршування як приклад музичного квантитативного віршування. Основні етапи античного віршування. Народний східнослов'янський вірш. Головні ознаки народного вірша. Билинний вірш. Перехід від квантитативного до квалітативного типу віршування в Західній і далі у Східній Європі. Тонічний вірш та його типи (силабічний, силабо-тонічний, акцентний). Ритмічні ознаки силабічного, силабо-тонічного та тонічного вірша. Поняття про ритмічні варіації. Явища енклітики, проклітики, пірихія, спондея. Метр та розмір. Вільний (або довільний) вірш. Перехідні системи (римована проза та райошник, ритмізована проза та білий вірш і верлібр). Дольник. Тактовик.

Література: 1, 4, 5.

Семінар 1. *Метр та ритм (4 год.).*

Лекція 2. *Строфіка не канонізована і канонізована (2 год.).*

Поняття терміна, побудування строфи у різних системах віршування. Інтонаційна завершеність строфи. Функції строфи. Типи канонізованих та неканонізованих строф (класифікація). Тверді строфічні форми (сонет, тріолет, рондо; терцини, віланель, ритурнель, канцона, віреле, глоса).

Література: 3, 4, 5.

Семінар 2. *Екзотичні строфи (2 год.).*

Лекція 3. *Інтонаційна структура. Звукові фігури повтору (2 год.).*

Фоніка – галузь літературознавства, що вивчає літературний твір як певну звукову цілісність. Головні компоненти звукової організації вірша (рима та звукові повтори (алітерація, асонанс)). Уведення до поняття звукової організації вірша (за Б. Гончаровим) й інших структурних єдностей: голосов'єднання (сукупність взаємопов'язаних рухомих тонів у мовленні), паузи, інтонація, ритм.

За класифікацією Б. Ейхенбаума, інтонація віршованих творів може бути наспівною, говірною та декламаційною.

Чотири основні (за Б. Гончаровим) фоніко-ритмічні та інтонаційні одиниці (рядок і строфа; речення та інтонаційний період) характеризують найбільш виразні явища. Якщо ці одиниці співпадають (і таке явище відбувається найчастіше), тоді рядок співіснує з реченням, а строфа є інтонаційною одиницею. Якщо відбувається нашарування інтонації на голосов'єднання, але інтонація та фоніко-ритмічні одиниці не співпадають, тоді простежується або строфічний, або рядковий перенос (enjambement).

Література: 2, 3, 5.

Семінар 3. *Аналіз інтонаційної структури та звукових фігур повтору (2 год.).*

Лекція 4. Цілісний аналіз віршованого твору (2 год.).

Співвідношення понять "інтерпретація" та "аналіз". Інтерпретація літературного твору як одна із найактуальніших проблем герменевтики (дискусійність проблеми). Основні засоби аналізу та його головна мета. Різні напрями аналізу літературного твору. Структуралізм та його роль у виникненні врівноваженого підходу до аналізу літературно-художніх творів. Сутність цілісного аналізу літературного твору, і зокрема поетичного.

Література: 1 – 5.

Семінар 4. Інтерпретація тексту як літературознавча проблема (4 год.).**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II**

Лекція 1. *Розмовна, літературна й поетична мова, їх єдність та відмінність. Поетична лексика (2 год.)*

Філологи розрізняють мову як загальнонаціональний запас слів та принципів їх поєднання, за допомогою яких люди можуть спілкуватися між собою, і мову як безпосередній процес цього спілкування, висловлення думок і почуттів (мовлення). Цікаві взаємонакладання та взаємоперетікання відбуваються між мовою літературною і художньою. Перша є нормативною, стилістично стриманою (хоч і не завжди нейтральною), з відносно сталими (хоч й історично змінними) правилами граматики, синтаксису тощо. Друга, художня мова – це певним чином організована й естетично «заряджена», стилістично своєрідна, безпосередньо сприйнятна сторона художньої форми в її нерозривному зв'язку зі змістом.

Семінар 1. *Аналіз лексичних одиниць у поетичному творі.*

Література: 1 – 3.

Лекція 2. *Поетична семантика та поетичний синтаксис.*

Види образності й одночасно синтаксична побудова речень. Паралельне зіставлення явищ природи і людського життя та психіки. Образний паралелізм. Фігури зіставлення, накопичення (анафора, епіфора, анепіфора (симплока), епанастрофа, рефрен, епімона, анастрофа, епізевкис, анаграма, тавтологія, полісиндетон), уникнення (еліпс, силепс), конструкції (паліндром, градація), стилістичного надміру (плеоназм,). Стилістична неузгодженість у реченні (анаколуф). Риторичні запитання, вигуки, ствердження, заперечення. Інверсія. Антитеза.

Загальна міфопоетична, антропоморфічна, пантеїстична природа первісного світовідчуття. Слова, вжиті в переносному чи зміненому значенні. Порівняння (прості та розгорнуті). Епітети (постійні, описові, метафоричні, метонімічні). Метафора (персоніфікація, «оживлення», «оречевлення»). Метонімія (кількісна метонімія (синекдоха), перифраз, табу, евфемізм). Іронія. Оксюморон. Гіпербола та мейозис. Алегорія як троп.

Семінар 2. *Теорія метафори. Аналіз семантики та синтаксису у поетичному творі.*

Література: 1 – 3.

Лекція 3. *Структуралісти. ОПОЯЗ. Празький лінгвістичний гурток (2 год.)*

Аналізуючи різні модифікації структуралізму, слід враховувати також ті традиції, які склалися в російській філософії та естетиці. На початку ХХ ст. тут були популярними структурно-семіотичні та структурно-функціональні тенденції підходу до аналізу філософсько-естетичної проблематики: Московський лінгвістичний гурток (П. Богатирьов, Р. Якобсон, Г. Шпет), Товариство вивчення поетичної мови (В. Шкловський, Б. Томашевський),

«Формальна» («морфологічна») школа (В. Виноградов, В. Журмунський). Російські теоретики зосередили увагу передусім на розробці форми (морфології) твору. Дослідників цікавили мовні системи, які об'єднують слова, а самі слова розглядалися як носії граматичних вражень, як основа для нових формоутворень. Спираючись на розробки 20-х років, частина російських вчених і надалі продовжувала працювати у структурно-семіотичному, структурно-функціональному напрямках на базі Празького лінгвістичного гуртка, який вніс багато важливого і цікавого у зазначену проблематику в період між 1926-1950 роками.

Семінар 3. *Класичні праці представників структуралізму, формалізму та Празького лінгвістичного гуртка.*

Література: 1 – 3.

Лекція 4. *Теорія мови О.Потебні (2 год.)*

В історії західної критичної думки теорія О.Потебні близька до концепцій, які розвивалися під впливом гумбольдтівської філософії мови. Тут назвати можна Бенедетто Кроче, Карла Фосслера, Лео Шпіцера, Еріха Ауербаха. Для Потебні, як і для цих дослідників, мова і словесне мистецтво були явищами суміжними. Він розглядав поетичне мистецтво як незупинну діяльність, що, продукуючи завжди нове значення, не відкидає і не заперечує попередніх. Учений приписував «зображенню», себто внутрішній формі, найважливіше значення в структурі поетичного мистецтва. Поза цим зображенням, вважав він, поетичне мистецтво перетворюється на комунікативний або інформативний шифр з обмеженою, точно окресленою функцією. Потебнянська теорія зберігає свою актуальність, навіть коли зіставляти її із сучасною критичною думкою.

Семінар 4. *Психолінгвістична теорія літератури Олександра Потебні.*

Література: 1 – 3.

IV. Навчально-методична карта блоку навчальних дисципліни «Функціональна поетика»

Разом: 150 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 16 год.,
семестровий контроль – 30 год., самостійна робота – 80 год., модульний контроль – 8 год.

IV.а Навчально-методична карта дисципліни «Теорія віршування»

Разом: 60 год., лекції – 8 год., семінарські заняття – 8 год.,
самостійна робота – 40 год., підсумковий контроль – 4 год.

Тиждень	I	II	III	IV
Модулі	Змістовий модуль I			
Назва модуля	Теорія віршування			
Кількість балів за модуль	118 балів			
Лекції	1	2	3	4
Теми лекцій	<i>Системи віршування. Перехідні системи – I б.</i>	<i>Строфіка неканонізована і канонізована – I б.</i>	<i>Інтонаційна структура. Звукові фігури повтору – I б.</i>	<i>Цілісний аналіз віршованого твору – I б.</i>
Теми семінарських занять	<i>Метр та ритм - II б</i>	<i>Екзотичні строфи - II б.</i>	<i>Аналіз інтонаційної структури та звукових фігур повтору - II</i>	<i>Інтерпретація тексту як літературознавча проблема – II б</i>
Самостійна робота	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна I (50 балів)			
Підсумковий контроль	Екзамен			

IV.6 Навчально-методична карта навчальної дисципліни «Теорія поетичної мови»

Разом: 60 год., лекції – 8 год., семінарські заняття – 8 год.,
самостійна робота – 40 год., підсумковий контроль – 4 год.

Тиждень	I	II	III	VI
Модулі	Змістовий модуль II			
Назва модуля	Теорія поетичної мови			
Кількість балів за модуль	118 балів			
Лекції	1	2	3	4
Дати				
Теми лекцій	<i>Розмовна, літературна й поетична мова, їх єдність та відмінність. Поетична</i>	<i>Поетична семантика та поетичний синтаксис</i>	<i>Структураліс ти ОПОЯЗ. Празький лінгвістичний гурток</i>	<i>Теорія мови О.Потебні</i>
Теми семінарських занять	<i>Аналіз лексичних одиниць у поетичному творі – 11 б.</i>	<i>Теорія метафори. Аналіз семантики та синтаксису у поетичному творі – 11 б.</i>	<i>Класичні праці представників структуралізму, формалізму та Празького лінгвістичного гуртка – 11 б.</i>	<i>Психолінгвістична теорія літератури Олександра Потебні – 11 б.</i>
Самостійна робота	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5+5 балів)	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (50 балів)			
Підсумковий контроль	Екзамен			

**V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ БЛОКУ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
«ФУНКЦІОНАЛЬНА ПОЕТИКА»**

ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ВІРШУВАННЯ»

Змістовий модуль I

Тема 1.

Метр та ритм (4 год.).

План

1. Співвідношення понять «метр» і «ритм». Питання про семантику метру.
2. Ритмічні варіації в поезіях та проблема аналізу поетичних творів.
3. Силабо-тонічна система в українському віршуванні.
4. Верлібр. Сучасний верлібр.
5. Перехідні віршовані розміри.

Література:

1. Літературознавчий словник-довідник Nota bene (За ред. Гром'яка Р.Т., Коваліва Ю.І., Теремка В.І.). – К., 1997. – 749 с.
2. .Семенюк Г., Гуляк А., Бондарева О. Версифікація: теорія і практика віршування. – К., 2003. – 286 с.
3. 5. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. – 2-е вид., випр. і доповн. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2003. – 448 с.

Тема 2.

Екзотичні строфи (2 год.).

План

1. Строфи французького походження.
2. Східні строфи.
3. Фігурні вірші. Строфа у фігурних віршах.
4. Графічні вірші.

Література:

1. Качуровський І. Строфіка: підручник. – Київ, 1994. – 270 с.;
2. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. – 2-е вид., випр. і доповн. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2003. – 448 с.
3. Праці Мойсієнка А.К. (на вибір).

Тема 3.

Аналіз інтонаційної структури та звукових фігур повтору (2 год.).

План

1. Інтонація. Види інтонації. Паузи.

2. Строфічний та рядковий перенос (enjambement).
3. Поетичний повтор. Його можливості в поетичному тексті.
4. Фігури повтору.

Література:

1. Качуровський І. Основи аналізу мовних форм (стилістика). Фігури і тропи. – Мюнхен–Київ, 1995. – 236 с.;
2. Костенко Н.В. Микола Бажан. Життя. Творчість. Особливості віршостилістики. – К., 2003. – 300 с.
3. Літературознавчий словник-довідник Nota bene (За ред. Гром'яка Р.Т., Коваліва Ю.І., Теремка В.І.). – К., 1997. – 749 с.
4. Кудряшова О. Поетика вірша: Навчальний посібник / Оксана Кудряшова. – К. : Київ.ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 144 с.
5. Семенюк Г., Гуляк А., Бондарева О. Версифікація: теорія і практика віршування. – К., 2003. – 286 с.

Тема 4.

Інтерпретація тексту як літературознавча проблема (4 год.).

План

1. Поняття "ліричного героя". Історія виникнення цього поняття та його суть.
2. Лексичні засоби створення образу ліричного героя, що віддзеркалюють емоції, світосприйняття поета в окремому вірші та основні мотиви його творчості загалом (на матеріалі улюбленого поета студента).
3. Можливості виразного поєднання лексичних та нелексичних художніх засобів створення образної системи у віршованому творі.
4. Аналіз окремого твору в таких аспектах:
 - Загальний зміст твору, характер ліричного почуття
 - Лексичні та нелексичні засоби виразності. Співвідношення:
 - а) слово та метр;
 - б) слово та синтаксис;
 - в) слово та звук.
5. Заключна інтерпретація змісту твору як єдності різноманіття.

Література:

1. Есин А.Б. Принципы и приёмы анализа литературного произведения. Учебное пособие. – М., 2003. – 247 с.
2. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. – 2-е вид., випр. і доповн. – К.: ВПЦ "Київський університет", 2003. – 448 с.
3. Літературознавчий словник-довідник Nota bene (За ред. Гром'яка Р.Т., Коваліва Ю.І., Теремка В.І.). – К., 1997. – 749 с.
4. Франко І.Я. Из секретів поетичної творчості. - К., 1969.

Змістовий модуль II

Тема 5.

Аналіз лексичних одиниць у поетичному творі.

План

1. Мова розмовна, національна, літературна.
2. Діалектизми. Їхня роль в поетичній мові.
3. Старослов'янізми, архаїзми, історизми.
4. Омонімія, антонімія, синонімія, паронімія.

Література:

1. Зенкин С. Новые фигуры. // НЛО 2002, №57
2. Антологія літературно-критичної думки ХХ століття (за ред. М. Зубрицької). – Львів, 1996. – С. 109 – 119.
3. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. – 2-е вид., випр. і доповн. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2003. – 448 с.
4. Потебня А.А. Теоретическая поэтика. – 2-е изд., испр. – СПб., 2003. – 374 с.

Тема 6.

Теорія метафори. Аналіз семантики та синтаксису у поетичному творі

План

1. Структура порівняння. Типи порівнянь, їх естетичні функції.
2. Типи метафори. Використання метафори.
3. Алгоритм і персоніфікація: спільне і відмінне.
4. Різновиди метонімії.
5. Поетичний синтаксис. Типи фігур поетичного синтаксису.

Література:

1. Потебня А.А. Теоретическая поэтика. – 2-е изд., испр. – СПб., 2003. – 374 с.
2. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. – 2-е вид., випр. і доповн. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2003. – 448 с.

Тема 7.

Класичні праці представників структуралізму, формалізму та Празького лінгвістичного гуртка.

План

1. Розвиток формального методу.
2. Віктор Шкловський та його «Мистецтво як прийом».
3. О.Брік та його дослідження зі звукових повторів.

Література:

1. Б.Ейхенбаум «Как сделана «Шинель» Гоголя». <http://opojaz.ru/manifests/kaksdelana.html>
2. В.Шкловський «Искусство как прием» <http://opojaz.ru/manifests/kakpriem.html>.
3. Теодор де Банвиль «Маленький трактат о французской поэзии».

Тема 8.

Психолінгвістична теорія літератури Олександра Потебні

План

1. Сутнісне буття поетичного твору.

2. Зовнішня і внутрішня форми твору.
3. Функції поетичного твору.
4. Теорія Потебні.

Література:

1. Барт, Р. Текстовый анализ одной новеллы Эдгара По / Р. Барт. Избранные работы: Семиотика. Поэтика. — М.: Универс., 1994.
2. Барт Р. От произведения к тексту https://vk.com/doc-104449953_427177742?hash=91b5e9048c86dca435&dl=c96b5fbb267615b5d9
3. Потебня А.А. Из записок по теории словесности http://iphras.ru/elib/Potebnya_Slovestnost.html
4. Потебня А.А. Теоретическая поэтика. — 2-е изд., испр. — СПб., 2003. — 374 с.
5. Фізер І. Психолінгвістична теорія літератури Потебні. Метакритичне дослідження. — К., 1993. — 111 с.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з дисципліни «Теорія віршування»

Змістовий модуль I.

Тема: *Системи віршування. Перехідні системи (10 год).*

1. Проаналізувати різні методи та методології досліджень поетичних текстів.
2. Надати вичерпну інформацію щодо термінології в українському та російському віршуванні.
3. Опрацювати та законспектувати книгу Г.К.Сидоренко «Від класичних нормативів до верлібру» (К., 1980. — 184 с.)
4. Підготувати матеріал по верлібру.

Тема: *Строфіка (10 год.).*

1. Опрацювати книгу Качуровського І. «Строфіка» (К., 1994. — 272 с.).
2. Занотувати типи та види строф з цієї книги.
3. Написати вірш за будовою канонічної строфи (на вибір).
4. Підготувати реферат на тему «Сонет. Типи та види сонетів» або «Сонет неокласиків».

Тема: *Інтонаційна структура. Звукові фігури повтору (10 год.).*

1. Аналіз роботи М. Ейхенбаума «Мелодика вірша»: конспект, індивідуальна бесіда з теми.
2. Проаналізувати запропонований вірш на предмет звукових фігур повтору.

Тема: *Цілісний аналіз віршованого твору (10 год.).*

Опрацювати книгу Лотмана Ю. «Анализ поэтического текста. Структура стиха» (Ленинград, 1972. — 271 с.) або Есина А.Б. «Принципы и приёмы анализа литературного произведения» (Учебное пособие. — М., 2003. — 247 с.).

Підготувати матеріал для статті (підбравши для аналізу будь-який вірш) на тему «Спроба віршостилістичного аналізу ...твору».

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з дисципліни «Теорія поетичної мови»

Змістовий модуль II.

Тема: *Розмовна, літературна й поетична мова, їх єдність та відмінність. Поетична лексика* (10 год.).

1. Концепція поетичної мови.
2. Синтаксично-парадигматична модель оповіді (за семіотичними позиціями).
3. Мова як жива мовленнєва діяльність.

Література:

1. Потебня А.А. Теоретическая поэтика. – 2-е изд., испр. – СПб., 2003. – 374 с.
3. Антологія літературно-критичної думки ХХ століття (за ред. М. Зубрицької). – Львів, 1996. – С. 109 – 119.
4. Потебня А.А. Теоретическая поэтика. – 2-е изд., испр. – СПб., 2003. – 374 с.
5. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. – 2-е вид., випр. і доповн. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2003. – 448 с.
6. Потебня А.А. Теоретическая поэтика. – 2-е изд., испр. – СПб., 2003. – 374 с.

Тема: *Поетична семантика та поетичний синтаксис* (10 год.)

1. Семіотика поезії.
2. Метафора. Види метафори.
3. Метонімія й метафора: спільне та відмінне.
4. Фігури повтору.

Література:

1. Качуровський І. Основи аналізу мовних форм (стилістика). Фігури і тропи. – Мюнхен – Київ, 1995. – 236 с.
2. Телия В.Н. Метафора как модель смыслопроизводства и ее экспрессивно-оценочная функция // Метафора в языке и тексте. – М.: Наука. – 176 с.
10. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. – 2-е вид., випр. і доповн. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2003. – 448 с.

Тема: *Структуралісти ОПОЯЗ. Празький лінгвістичний гурток* (10 год.).

Опрацювання матеріалу з концепції поетичної мови (структуралістська, семіотична, феноменологічна методологія).

Література:

1. Література. Теорія. Методологія / (пер.С.Яковенка). – К.: Вид.дім «Києво-Могилянська академія», 2006. – 543 с.;
2. Седлецький Ф. «Три галузі досліджень вірша», 1937.
3. Мукаржовський Я. Мова літературна і мова поетична / Ян Мукаржовський // Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М.Зубрицької. — Львів: Літопис, 1996. — С.324 – 342.
4. Якобсон Р. Работы по поэтике / Роман Якобсон. – М.: Прогресс, 1987. – 462 с.

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль І. Форма поетичного твору			
Тема: <i>Системи віршування. Перехідні системи – 10 год.</i>	Індивідуальне заняття, семінарське заняття, іспит	5	I
Тема: <i>Строфіка – 10 год.</i>	Індивідуальне заняття, семінарське заняття, іспит	5	II-III
Тема: <i>Інтонаційна структура. Звукові фігури повтору – 10 год.</i>	Індивідуальне заняття, семінарське заняття, модульний контроль, іспит	5	V-VI
Тема: <i>Цілісний аналіз віршованого твору – 10 год.</i>	Індивідуальне заняття, семінарське заняття, модульний контроль, іспит	5	VII-VIII
<i>Разом: 40 год.</i>		<i>Разом: 20 балів</i>	
Змістовий модуль II. Цілісний аналіз віршованого твору			
Тема: <i>Розмовна, літературна й поетична мова, їх єдність та відмінність. Поетична лексика – 10 год.</i>	Індивідуальне заняття, семінарське заняття, іспит	5	I
Тема: <i>Поетична семантика та поетичний синтаксис – 10 год.</i>	Індивідуальне заняття, семінарське заняття, іспит	5	II-III
Тема: <i>Структуралісти ОПОЯЗ. Празький лінгвістичний гурток – 20 год.</i>	Індивідуальне заняття, семінарське заняття, модульний контроль, іспит	5+5	IV-VIII
<i>Разом: 40 год.</i>		<i>Разом: 20 балів</i>	
Усього разом: 80 год.		Усього разом: 40 балів	

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни "Фольклор (усна народна творчість)" оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 6.1, табл. 6.2.

Таблиця 6.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю з комплексної дисципліни «Функціональна поетика»

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	8	8
2	Відвідування семінарських занять	1	8	8
3.	Робота на семінарському занятті	10	8	80
4.	Модульна контрольна робота	25	4	100
5.	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	8	40
максимальна кількість балів коефіцієнт $236:60=3,9$				

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 6.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
А	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими,

		незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 6.3.

Таблиця 6.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.

«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.
-----------------------	---

Кожний модуль включає бали за поточну роботу Студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.
- ✓

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

VIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт);

- ✓ завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни "Фольклор (усна народна поетична творчість)".

ІХ. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ КУРСУ

З дисципліни «Теорія віршування»

1. Основні віршознавчі поняття.
2. Основні положення праці Г.Сидоренко «Від класичних нормативів до верлібру»
3. Системи віршування, розміри силабо-тонічної системи.
4. Розмаїття шевченківської метрики.
5. Перехідні віршові форми.
6. Фольклорне віршування.
7. Специфіка верлібру.
8. Дефініції рими, види рим (критерії поділу).
9. Засоби ейфонії та какофонії.
10. Рима у Т.Шевченка.
11. Фольклорне римування.
12. Роль алітерацій та асонансів.
13. Визначення строфи.
14. Прості та канонічні строфи.
15. Кілька прикладів строфічних утворень, характерних для східних літератур.
16. Специфіка сонету та вінка сонетів.
17. Авторські строфи в українській поезії.
18. Сонет, його модифікації. Український сонет.
19. Авторські строфи в українській поезії.
20. Рондо і ронделі.
21. Танку і хоку.
22. Рубаї в українських перекладах.
23. Строфа і астрофізм у сучасній українській поезії.
24. Наддовгі та надкороткі розміри.
25. Специфіка коломийкового віршування.
26. Антична система віршування.
27. Фігурні вірші.
28. Акростих.
29. Вірш у прозі.
30. Українська барокова версифікація.

З дисципліни «Теорія поетичної мови»

1. Теорія поетичної мови О.Потебні.
2. Зовнішня і внутрішня форми твору.
3. Класифікація мовних образів.
4. Поєднання комунікативної й естетичної функції мови художнього твору.
5. Лексика активна і пасивна.
6. Розмовна та літературна лексика.
7. Діалектизми та їх функція у поетичній мові.
8. Мова автора і мова персонажів художнього твору.

9. Багатство зображально-виражальних мовних засобів.
10. Функції і значення тропів у художньому творі.
11. Метафора та її види.
12. Метонімія та її види.
13. Аллегорія як троп.
14. Роль тропів у художньому творі.
15. Порівняння прості та розгорнуті.
16. Епітети постійні, означувальні, описові.
17. Паліндром та паліндромони.
18. Засоби образності й виразності поетичного синтаксису.
19. Основні види поетичних фігур.
20. Фігури зіткнення.
21. Фігури накопичення (анафора, епіфора, анепіфора (симплока)).
22. Фігури накопичення (анастрофа, епізевкис, анаграма, тавтологія, полісиндетон).
23. Фігури уникнення (еліпс, силепс).
24. Стилістичні конструкції (паліндром, градація).
25. Стилістична неузгодженість у реченні (анаколуф)
26. Експресивна роль риторичних фігур у художньому творі.
27. Поняття про евфемізми, їх використання в художніх творах.
28. Мова художнього твору як елемент стильової манери автора.
29. Риторичні запитання, вигуки, ствердження, заперечення.
30. Інверсія. Антитеза.

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

З дисципліни «Теорія віршування»

Основна:

1. Есин А.Б. Принципы и приёмы анализа литературного произведения. Учебное пособие. – М., 2003. – 247 с.
2. Кудряшова О. Поетика вірша: Навчальний посібник / Оксана Кудряшова. – К. : Київ.ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 144 с.
3. Літературознавчий словник-довідник Nota bene (За ред. Гром'яка Р.Т., Коваліва Ю.І., Теремка В.І.). – К., 1997. – 749 с.
4. Семенюк Г., Гуляк А., Бондарева О. Версифікація: теорія і практика віршування. – К., 2003. – 286 с.
5. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. – 2-е вид., випр. і доповн. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2003. – 448 с.

Додаткова:

1. Авраменко Н.В. Поезія українських символістів перших десятиліть ХХ ст. в типологічних відповідностях з англо-американською лірикою // Автореф. дис. ... канд. філол. наук. – Тернопіль, 2002 – 17 с.
2. Брюховецький В. Поетика. – К.: Наукова думка, 1992. – 210 с.
3. Бунчук Б. Віршування Івана Франка. – Чернівці, 2000. – 307 с.

4. Бунчук Б. П'ятистоповий ямб у творчості Лесі Українки 80-х–90-х років // Біблія і культура. – Чернівці, 2005. – Вип. 7 – С. 44–50.
5. Гаврилук Н.І. Український поліметричний вірш: природа і тенденції розвитку // Автореф. дис. ... канд. філол. наук. – К., 2005. – 18 с.
6. Гаспаров М. Л. Очерк истории русского стиха. – М., 2000. – 352 с.
7. Гаспаров М.Л. Русский стих начала XX века в комментариях. – М., 2004. – 311 с.
8. Гаспаров М.Л. Эволюция русской рифмы // Проблемы теории стиха. – Ленинград, 1984. – С. 3–37.
9. Энциклопедия символов. – Москва – Санкт-Петербург: Сова, 2005. – 1007 с.
10. Жирмунский В.М. Введение в литературоведение. Курс лекций. – Изд. 2-е. – М., 2004. – 464 с.
11. Клочек Г.Д. Поетика і психологія. – К., 1990. – 48 с.
12. Ковалів Ю. І. Українська поезія першої половини ХХ ст. // Українська мова та література. – К., 2000. – Ч. 39. – 39 с.
13. Костенко Н.В. Микола Бажан. Життя. Творчість. Особливості віршостилістики. – К., 2003. – 300 с.
14. Моренець В.П. Сучасна українська лірика: модель жанру // Сучасність. – 1996. – № 5. – С. 90 – 101.
15. Пахаренко В. Нарис української поетики (До нових підходів у вивченні літератури). – К.: Додаток до газети «Українська мова і література», 1997. – 79 с.
16. Потебня А.А. Теоретическая поэтика. – 2-е изд., испр. – СПб., 2003. – 374 с.
17. Святовец В.Ф. Словник образотворчих засобів. Тропи та стилістичні фігури. – К., 2003. – 178 с.
18. Тарановский К.Ф. О ритмической структуре русских двусложных размеров // Поэтика и стилистика русской литературы. – Ленинград, 1984. – С. 42–429.
19. Тхорук Р.Л. Особливості поетики премодерністського віршу початку ХХ століття: рання лірика Олександра Олеся // Автореф. дис. ... канд. філол. наук. – К., 1996. – 17 с.
20. Хализев В.Е. Теория литературы (изд. третье, испр. и дополн.). – М., 2002. – 438 с.
21. Холшевников В. Основы русского стиховедения. – Ленинград, 1962. – 152 с.
22. Якобсон Р. Ретроспективный обзор работ по теории стиха // Избранные работы. – М., 1985. – С. 239–269.

З дисципліни «Теорія поетичної мови»

Основна:

7. Антологія літературно-критичної думки ХХ століття (за ред. М. Зубрицької). – Львів, 1996. – С. 109 – 119.
8. Потебня А.А. Теоретическая поэтика. – 2-е изд., испр. – СПб., 2003. – 374 с.
9. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. – 2-е вид., випр. і доповн. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2003. – 448 с.

Додаткова:

1. Григорьев В.П. Поэтика слова. – М.: Наука, 1979. – С.22-137.
2. Дятчук В.В., Пустовіт Л.О. Семантична структура і функціонування лексики української літературної мови. – К.: Наук. думка, 1983. – 156с.
3. Єрмоленко С.Я. Фольклор і літературна мова. – К.: Наукова думка, 1987. – 245с.
4. Калашник В.С. Особливості слововживання в поетичній мові. – Харків: Вид-во Харків. держ. ун-ту, 1985. – 68с.
5. Качуровський І. Основи аналізу мовних форм (стилістика). Фігури і тропи. – Мюнхен –

- Київ, 1995. – 236 с.
6. Ковальов В.П. Виразальні засоби українського художнього мовлення.– Херсон: Херсонська міська друкарня, 1991.– 125с.
 7. Коцюбинська М. Етюди про поезику Шевченка. – К., 1990. – 272 с.
 8. Кочергая М.П. Вступ до мовознавства. - К.: Видавничий центр «Академія», 2001. - 368 с.
 9. Кремень В.Г. Філософія: мислителі, ідеї, концепції: Підручник / В.Г.Кремень, В.В. Ільїн. - К.: Книга, 2005. - 528 с.
 10. Літературознавчий словник-довідник Nota bene (За ред. Гром'яка Р.Т., Коваліва Ю.І., Теремка В.І.). – К., 1997. – 749 с.
 11. Лотман Ю.М. Анализ поэтического текста: Структура стиха // Лотман Ю. М. О поэтах и поэзии. СПб., 1996. – 252 с.
 12. Маленко О. О. Поетична мова в лінгвістичних концепціях ХХ ст.: від формалізму до антропоцентризму / О.О. Маленко // Лінгвістичні дослідження. - 2012. - Вип. 34. - С. 157-166.
 13. Маслов Ю. С. Избранные труды: Аспектология. Общее языкознание. - М.: Языки славянской культуры, 2004.
 14. Никитин М.В. Лексическое значение слова (структура и комбинаторика).– М.: Высшая школа, 1983.– 127с.
 15. Пахаренко В. Нарис української поезики (До нових підходів у вивченні літератури). – К.: Додаток до газети «Українська мова і література», 1997. – 79 с.
 16. Пономарів О. Д. Культура слова: Мовностилістичні поради : Навч. посіб. для студ. гуманіт. спец. вищ. навч. закл. / О. Д.Пономарів. - 2-е вид., стер. - К. : Либідь, 2001. - 238 с.
 17. Пономарів О. Д. Українське слово для всіх і для кожного / О. Д. Пономарів. - К. : Либідь, 2012. - 359 с.
 18. Потебня А.А. Полное собрание трудов: Мысль и язык / Потебня А.А. – М.: Изд. «Лабиринт», 1999. – Серия «Классика отечественной гуманитарной мысли».
 19. Потебня А.А. Слово и миф / Потебня А.А. / отв.ред.Байбурин А.К. – М.: Изд. «Правда», 1989
 20. Потебня А.А. Теоретическая поэтика. – 2-е изд., испр. – СПб., 2003. – 374 с.
 21. Слово і суспільство : Зб. наук. пр. Ч. 1 / ред.: О. Д. Пономарів; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. - К., 2000. - 188 с.
 22. Стилїстика української мови: Підручник / Л.І.Мацько, О.М.Сидоренко, О.М.Мацько. – К.: Вища школа. – 2003.
 23. Українська мова: енциклопедія / Нац. акад. наук України, Інститут мовознав. ім. О. О. Потебні, Ін-т укр. мови. - 2-ге вид., випр. і допов. - К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2004. - 820.
 24. Цимбалюк В. І. Мова як генетичний код народу: навчальний посібник для факультативних занять. – Тернопіль: Мандрівець, 2009. – С. 6-16.
 25. Чабаненко В.А. Основи мовної експресії.– К.: Вища школа, 1984.– 168с.
 26. Шульжук Н. В. Стилїстика сучасної української мови: навчально-методичний посібник для студентів філологічних спеціальностей ВНЗ. – Рівне – Острого: Видавництво Національного університету “Острозька академія”, 2012. – 304 с.